

La igualdad de la Muger. Teresa Claramunt

Serie de cuatro artículos publicados en la Bandera Social (Madrid) durante el mes de Octubre de 1886

Traducido por María del Mar Sánchez Sánchez, IES Alhamilla. 1º Bachillerato (Patrimonio Cultural de Andalucía) curso 2014-16 2º Bchto, A curso 2016-17

L'igualtat de la dona(I)

La dona és inferior al home. Les seves facultats físiques i intel·lectuals ho proven superadament. Tal és l'informació que impertorbablement llancen els burgesos sempre que es parla dels drets de la dona.

Dieu que la dona és inferior al home? Això serà veritat, pot ser en aquesta innoble societat en la que visquem, per la dependència material a la que esta subjecta, separada de totes les funcions que no són servils, reduïda a un salari insuficient, obligada a vendre en un casament a canvi d'una protecció sovint il·lusòria o llogar-se per un concubinat en el que es sap que ha de ser depreciada, la dona és, en efecte, inferior al home que gaudeix de monstruosos privilegis.

Imposant-la una veritable servitud moral, declarant-la feta per sotmetre-la exclusivament a ell, ordenant-la una submissió incondicional, que, per tant, li pren tota iniciativa, se la redueix a l'estat de màquina o es la converteix en un objecte.

Però ¿ creieu, senyors burgesos, que aquest estat de servilisme en què manteniu a la dona prova la seva inferioritat? Us lloeu de una pretesa superioritat física i intel·lectual, citant-nos triomfalment les conclusions dels vostres psicòlegs i fisiòlegs, les conclusions basades principalment en el gènere de vida tan diferent en què es desenvolupen l'home i la dona.

Creieu, doncs, que es pot declarar inferior un ésser pel sol fet que sigui diferent de l'altra, sobretot quan aquesta diferència prové de la facultat que li distingeix, determinant la seva funció a la vida?

I bé; jo sóc dona, em considero perfectament igual a vosaltres, les meves facultats tan nobles com les vostres i els meus òrgans tan útils en l'evolució general del gran tot humà. Si la dona és inferior a l'home respecte a força, en canvi, com a reproductora de l'espècie, és el primer obrer de la humanitat. D'altra banda, s'exagera en excés la inferioritat muscular de la dona. Històricament, la dona ha estat sempre la principal bèstia de càrrega, i en l'actualitat comparteix amb l'home els treballs més penosos.

Perquè la força física de la dona no sigui exactament igual a la del l'home, no es dedueix lògicament que no pugui gaudir iguals drets. Hi ha en l'espècie animal tants éssers superiors a l'home! I dins de la mateixa escala racional hi ha tants homes superiors en força física uns als altres, que si hagués de prendre aquesta força com a regulador dels drets, hi hauria qui tingués una gran quantitat d'ells i qui no posseís cap.

Això, tot just s'enuncia, demostra una notòria injustícia que si ha pogut passar en l'ahir de la humanitat, quan la força era el distintiu de la raó; si encara avui sobreviu gràcies a les arrels que les costums bàrbares han trobat a la societat, demà,

aquest demà tan sospirat per a tots els que tenen set de justícia, només servirà de afrontós record. Cap imaginació que no està obstruïda per l'aberració més crassa, cap criteri que no estigui ofuscat pel embruteciment més inconcebible, pot suposar si més no que el ser, per ser més forta, per tenir desenvolupat en major grau el seu sistema muscular, ha de gaudir de majors preeminències, tenir majors goigs i gaudir de més prerrogatives.

Que si això no pugnarà obertament amb les més rudimentàries regles de justícia, renyit estaria descomptat amb l'esperit d'igualtat tat que cada vegada més, fins que arribi a definitiu auge, va informar comandament la manera de ser i les relacions socials. Els partits reaccionaris i tot molts dels que es diuen demòcrates, republicans i revolucionaris en cert grau, són els que fomenten amb més afany la inferioritat de la dona i s'oposen nen sistemàticament a que aquesta ocupi en la societat

el rang que li pertany.

I no obstant aquesta aberració d'entesa, els reaccionaris, millor dit, la clerecia ha aconseguit, dominant a la dona, tenir sota la seva fèrula a la societat. Així es comprèn la seva tenacitat perquè aquesta no es il·lustre; doncs una vegada il·lustrada i al corrent del que són en resum totes les farses religioses, terminaria aquest modus vivendi, Gràcies al qual els abellots de les religions xuclen sense cessar el suc del rusc social.

Com és possible que el dia que la dona sàpiga, pel que acredita la ciència, que el seu fill, lluny de guanyar alguna cosa amb el primer a què l'obliga l'església, el baptisme, es troba en imminent risc de, entre altres afeccions, perdre la vista, de la qual cosa hi ha bon nombre d'exemples, el porti a batejar?

Doncs perquè no desaparegui aquesta gabella, una de les més importants que rep l'església, es fa necessari que la dona sigui un talòs; educada i les piles baptismals criaran teranyines de no usar-se, i els nadons es desenvoluparan tan frescos i robustos amb el seu pecat original sobre, a sota, dins o fora, que per al cas és lo mateix.

Bandera Social, Madrid, 2-X-1886

L'igualtat de la dona (II)

Els límits d'un diari setmanal són poc a propòsit per tractar el complex problema de la igualtat de la dona. Les preocupacions, arrelades al cap de tants segles, han constituït, per dir-ho així, una segona naturalesa i, dolorosament, pateix gran retard en el seu camí la marxa del progrés. Però alguna cosa ha de fer-se, i encara que no ens càpiga a nosaltres la gloria de ser els iniciadors en un problema tan racional, lògic i humà, no per això hem de creuar-nos de braços; tot al contrari, donada la transcendència de l'assumpte i la necessitat imprescindible que la raó s'obri pas, allà anem amb el nostre òbol, amb la nostra piqueta revolucionària a foradar la muralla que s'interposa l'absurd privilegi a la llum de la llibertat, de la igualtat i de la ciència. Maldestres per altres han caminat en aquest assumpte tots els que, revolucionaris, han relegat la qüestió de la dona a un complet oblit, desconeixent la importància que aquest primer i important factor exerceix en els destins humans.

Les religions, haurem de repetir-ho, més il·lustrades en el que el seu benefici pecuniari pertoca, més experimentades pels seus íntims coneixements, han deixat fer als homes de pèl en pit, insegurament s'han rigut els seus sequaços quan els sentien cridar visca la llibertat! Sabent perfectament que més o menys aviat, aquelles ostentacions serien dominades per ells, amb fingida mansuetud, des del confessionari, i les seves prerrogatives no serien retallades.

Podria aquilatarse la força que la dona, sense adonar-se d'allò, ha llançat al costat de la balança de la reacció, i molts,

que potser prenen aquest assumpte qual cosa fútil, vindrien a posar-se al nostre costat, reconeixent gradualment, que no és possible una societat lliure i instruïda allà on la dona sigui esclava i ignorant.

A més d'això, hi ha una qüestió de dret en aquest assumpte. Ha estat tal la necessitat dels nostres avantpassats i fins i tot la de molts que en l'actualitat viuen per jutjar sobre la dona, que sembla certament que s'han incubat, plantes exòtiques, fora del si matern.

Certament que sentint a molts discórrer a aquest propòsit es pregunta, no l'home pensador, no el filòsof, senzillament el que té clar el cervell: ¿hi haurà tingut aquest energumen mare?

I com que, llevat mare Eva, que ja saben vosaltres allò de la costella és molt difícil hagi existit fill sense mare, que més fàcil existís ombra sense llum, i com la societat es compon de tots aquests fills amb mare, no s'explica a satisfacció el qual els fills cometin parricidi moral de negar a l'autora dels seus dies, a la qual els va tenir a la falda. Els va besar quan eren nens, els va alimentar amb la força creadora de la seva sang, la igualtat i la llibertat que per si reclamen.

Coses absurdes hi ha en veritat en aquest món que sembla buidatge en el gresol de l'aberració, però aquesta és de les més piramidals.

Bandera Social, Madrid, 16-X-1886

La igualtat de la dona (III)

Sembla que tal exabrupte només hauria de ocórrer-a la burgesia, que ni veu, ni sent, ni entén, ni reconeix altres llaços que els que li proporcionen augmentar una mica més el capitalito guanyat a força de treballs i suors d'altres.

Però encara hi ha més: hem presentat l'exemple del fill i la mare, perquè així havia de ser si havíem de començar pel principi. Deixem de banda germanes i altres, per venir a la qüestió capital: marit i dona.

Donem de barat que el fill a qui abans trobem en el seu camí torna a aparèixer per ajudar-nos a donar cim al nostre treball. És natural suposar no s'ha convençut, ja que és sabut que l'error s'aprèn amb tanta facilitat com és difícil a la raó obrir-se pas.

Així, doncs, el nostre home, si així pot dir-se, segueix en els seus tretze, sinó ha arribat ja a vint-i-sis o més. Està casat, com Déu mana, la qual cosa és una desgràcia en els temps burgesos que correm. Per tant, té dona; és seva (doncs no volem pensar mal), com manen els cànons.

Ha passat això que es diu lluna de mel quan la tornem a trobar. Després de la cortesia de la salutació, tractem d'explorar la seva voluntat en una diferent forma que ho vam fer anteriorment. A l'efecte donem començament a la informació.

-T'has casat

-Sí.

-I què tal és, no la teva futura, sinó el teu present?

-Fins ara no marxa malament.

-És instruïda?

-Home, nascuda de pares que amb prou feines tenien per menjar amb el que treballaven, van haver de posar-la a ofici des de molt nena: així que només ha après a guarnir botes.

-De manera que d'ensenyament?

-Només ha après el que ensenyaven en una escola dominical, que és poc o gens.

-I demà, quan tingui fills què els va a ensenyar?

-Ella res. Jo faré tot el possible perquè vagin a una escola.

-¿De l'ajuntament?

-És clar; no tinc mitjans.

-I no saps que en aquestes escoles el que aprenen, segons estan muntades, són moltes coses de les que no havien d'aprendre?

-No tinc un altre remei. Fart ho sento.

-Encara que no sóc rancorós, vaig a recordar-te el que em deies ha ja temps al preguntar-te si eres partidari que la dona tingués els mateixos drets que l'home.

-I què té a veure això amb els meus fills?

-Ho veuràs. Quan jo et preguntava això, no et volia dir el que generalment s'entén per igualtat de la dona. Els anarquistes creiem que aquesta, meitat o més del gènere humà, no ha de ser una batxillera, que, com avui es practica en moltes veïnatsges, es porta tot el dia amunt i avall xerrant com un arrencaqueixals i abandonant, per aquesta hidrofòbia d'exhibir-se, les seves atencions envers la família i els seus deures com a esposa i com a mare.

-Doncs, què voleu llavors?

-Volem que, en lloc d'això que pensen molts cervells obtusos, la dona tingui molta instrucció, amb la qual cosa no és temible.

la llibertat; volem, que així com avui ha d'enviar els seus fills a l'escola a cura de mestres més atents a cobrar la seva assignació (Excepte alguna raríssima excepció) que a il·luminar la intel·ligència de 40 o 50 nens, que assisteixen a les escoles per terme mitjà, pugui educar els seus fills en els primers passos de la vida i preparar-los a majors estudis; volem que havent desenvolupat els seus coneixements, no només sigui el pedagog de l'infant, sinó el metge provisional que, gràcies a la seva il·lustració, pugui, amb ajuda de manuals especials, atendre les primeres cures que requereix la salut del petitó.

-Això em sembla bé; però ho crec molt.

-No tal, ja que la nostra pretensió no és que posseeixi en absolut totes les ciències, sinó que aquella els prematurs cures maternals li impedeixin adquirir-los en major extensió, tingui rudimentaris principis de tot el que és necessari que la dona que ha de necessitar per constituir una família . D'aquesta manera no hi ha dubte que serà bona filla, bona esposa i bona mare.

-Fins aquí estem d'acord: però jo he sentit parlar d'amor lliure i de no sé quantes coses més.

-Anirem arribant a poc a poc. El primer que hem convingut és que és convenient que la dona sàpiga alguna cosa més que escombrar, apedaçar, escumar l'olla, i no tingui altres llums que les que es necessiten per conversar amb les veïnes, que com també no en tenen de coneixements, les seves converses, tard o d'hora, han de degenerar en això que vulgarment s'anomenen xafarderies de veïnatge, originats pel comú a disgustos sense conte. Que si tinguessin més llums, potser aprofitarien el temps en cosa més útil, per exemple, en excogitar els mitjans de venir en ajuda de la veïna el fill, germà o pare es trobés en el llit del dolor, o en instruir els nens que avui, després d'anar a classe, només viuen al carrer, o al pati, escoltant el que no haurien de sentir.

-Això ho entenc. Però desitjo que m'orientes respecte als altres punts que t'he preguntat.

(Continuarà)

Bandera Social, Madrid, 23-X-1886

La igualtat de la dona (IV)

Doncs aquesta hipocresia i falsedat no es transitòria i individual, sinó permanent i gairebé general.

Si fossi fàcil descobrir totes les misèries que s'amaguen en aquells llars on habiten els grans personatges. Si poguessis sorprendre els secrets d'aquestes famílies encopetades els blasons enlluernen. Si penetres en l'íntim, en el qual s'oculta a la nostra vista després adomassades cortinatges, es segur venceràs la repugnància que, en semblava, sento cap a la qual cosa, pel mateix que es l'encarnació de la justícia, fan tanta oposició els que tenen el cor podrit per la immoralitat. L'alta burgesia és una classe desenfrenada, sense humanitat, sense afecte ni altre llaç que l'interès. Buida en matèria de virtuts, exhausta de tot noble sentiment, envilit en la malícia més repugnant, no hi ha fre que la contingui, i així taca el tàlem nupcial com perpetra a sobre orgies i bacanals els més repugnants vicis, els extrems de goigs més inversemblants i contraris a la natura.

Segons això, l'adulteri és la norma a què s'ajusten els que ens prediquen amb la paraula moralitat.

'La adulteri! Pels nostres burgesos, l'adulteri és una frase inodora. És un senyor a qui saluden respectuosament si li el troben de pas i de qui es burlen quan ha transposada la cantonada.

Més ben dit, l'adulteri és visita de les cases aristocràtiques, visita tan constant, que s'ha familiaritzat ja amb els cònjuges. ni ell exigeix res, ni aquests li guarden altres respectes que els de l'etiqueta més frívola.

Això t'ho explicaràs fàcilment si observes que, tot i ser tan gran el nombre de burgesos i burgeses que, per retre tribut a la nota i al bon to, canvien amb freqüència de consort, tot just si sents s'hagi celebrat un divorci.

L'adulteri entre els grans és un mite en el qual no reparen la gent d'alt llinatge. Quan més, alguns marits solen aprofitar-se d'ell per convertir-lo en element cotitzable. Si la cara meitat és rica, apronta una quantitat com a preu a aquesta llibertat, i el tolerant espòs s'aprofita d'aquests diners per jugar i profanar santedats que apareixen respectables.

Sol esdevenir que la fidel esposa, cansada de comprar tan car el secret, negui alguna vegada ho sol·licitat per la seva indissoluble consort. Aquest s'enfurisma i l'amenaça amb que l'escàndol va ser tan majúscul que es van a assabentar fins a les nacions estrangeres. I ja veus, per desenvolupada que sigui una dona en el vici, això la atemoreix i segueix deixant anar suc. Que és el que realment desitja el envilit eunuc per poder satisfer la seva devoció als múltiples capritxos d'un ésser espatllat física i moralment.

Una mica d'això tinc jo oïda quan tenia relacions amb la donzella, però no em negaràs ara, que si bé això és cert en canvi destrueix les vostres pretensions de que a la dona li és suficient amb il·lustrar perquè pugui ser un model de moral.

En general, la burgesia és instruïda, té mig d'educar. Els seus fills freqüenten les universitats, els ateneus, els centres del saber, en fi; les seves filles van als col·legis, no només espanyols sinó estrangers.

Afines la punteria, al que sembla, i potser sense voler-ho, adules arguments que no se li haguessin ocorregut a Sant Tomàs, gran teòleg.

No obstant això, vaig a tractar de provar com aquelles, que a primera vista semblen raons de pes, només tenen una falsa aparença de vaig doblegar. Per descomptat jo no puc assegurar-te, perquè no he penetrat tan sols en un d'aquests col·legis de jesuïtes on va a parar la bo i millor dels nostres burgesos, quina és en detall l'educació que reben.

Però a jutjar per les manifestacions exteriors i el que la raó indica, pot conjecturar en part que aquesta no és molt lúcida. Tu bé coneixes que aquests salles negres saben perfectament on els estreny la sabata: tenint en compte això, no he d'esforçar-me molt per demostrar-te que el que per a ells (les sotanes) volen és que es prolongui l'estada dels nois, ja que aquests paguen per manutenció, residència i educació sumes

crescudes que augmenten el tresor dels fills de Loyola. Així, ja pots figurar si posaran de la seva part tots els recursos imaginables perquè no se'ls acabi la bicoca.

Això d'una banda, i d'una altra, què il·lustració pot adquirir-se en uns antres on a porfía es posen tots els mitjans per extraviar la raó i fer refractària a les llums de la investigació científica; on la llibertat es subordina al fanatisme; on, en fi, hi ha una atmosfera mefítica que enverina en el seu naixement les idees més pures i els sentiments més nobles?

Per ventura aquest gènere d'educació sui generis, només concretada al servei d'una classe egoista, pot proporcionar beneficis a la humanitat en general?

Bandera Social, Madrid, 25-XI-1886